בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', י"ט באלול תשס"ו (12 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **י"ט באלול** בשנת תש"ט [1949] - **ראשיתו** של המוסד: **מבקר המדינה**. המבקר הראשון - **זיגפריד מוזס**.

מבקר המדינה הוא ראש המוסד המרכזי בישראל לבקורת המדינה, שקרוי על שמו - משרד מבקר המדינה. מבקר המדינה עורך ביקורת פנימית ברשות המבצעת ומפקח עליה. סמכותו של מבקר המדינה נקבעת ב**חוק יסוד: מבקר המדינה**.
בישראל, מבקר המדינה מבקר את משק הכספים של מדינת ישראל, את חוקיות אופן השימוש במשק הכספים, ההכנסות וההוצאות ואופן החזקת הרכוש הציבורי. כמו כן, המבקר בוחן את מידת החיסכון והיעילות שבה נוהגת הרשות המבצעת ואת **טוהר המידות של אנשיה**, אם לא מעלו בתפקידם או נטלו לכיסם מן הרכוש הציבורי המופקד בידם, ניהולם התקין של גופים אלו וכל ענין אחר שהמבקר רואה לנכון לבדוק ולבחון - הרשות נתונה בידו.
בעוד שמבקר המדינה נהנה מחלק מסמכויותיה של ועדת חקירה, **אין לו הסמכות** המינהלית **לאכוף חוקים** או **להטיל סנקציות** על הגופים המבוקרים. חוק-יסוד: מבקר המדינה משנת 1988 כפי שתוקן בשנת 1998, קובע שמבקר המדינה ייבחר על-ידי הכנסת בהצבעה חשאית לתקופת כהונה של 7 שנים, ויקיים קשר עם הכנסת "כפי שייקבע בחוק".
חוק מבקר המדינה התשי"ח - 1958 קובע, ש**"המבקר יפעל מתוך קשר עם הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, וימסור לה דין-וחשבון על פעולותיו בכל עת שייראה לו או שיידרש על-ידי הוועדה."** למעשה, מבקר המדינה מפרסם דוח שנתי, העוסק בנושאים נבחרים מתחום אחריותם של הגופים המבוקרים. דוח זה נדון בוועדה, וזוכה לתשומת לב מרובה מצד התקשורת. במהלך השנה הוא מגיש דוחות נוספים בנושאים ספציפיים וחוות דעת. מאז 1971 משמש המבקר גם **נציב תלונות הצבור** (**אומבודסמן**) לגבי כל גוף או פקיד הנתון לביקורת משרדו.

הגוף הנתון לפיקוחו של המבקר הוא **הרשות המבצעת**, הכוללת את משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות וכל מפעל, מוסד, קרן ותאגיד המתוקצבים על ידי המדינה, או שהממשלה שותפה באופן כלשהו בניהולם, או תומכת בהם במישרין או בעקיפין. כמו כן, כל גוף, מוסד, קרן ותאגיד שהכנסת החליטה שהם נתונים לבקורת המדינה - המפלגות השונות, מגן דוד אדום וחברת החשמל.

כאמור, **המבקר נבחר** על ידי הכנסת, ובאפשרותה גם להדיחו מתפקידו והיא אף קובעת את שכרו - בהחלטת ועדת הכנסת. כדי להבטיח את אי תלותו ברשות המבצעת, שעליה הוא מפקח, תקציבו נקבע עפ"י הצעת המבקר עצמו על ידי ועדת הכספים של הכנסת, ולא על ידי משרד האוצר. כמו כן, **המבקר אחראי בפני הכנסת בלבד** - מקיים עימה קשרים והתיעצויות, ופעם בשנה, כאמור, מגיש לה דין וחשבון על ממצאיו בשנה שעברה, וכן המלצותיו לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם בעתיד. הדו"ח מוגש לידי יושב ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, וכן לגופים המבוקרים, כדי שיוכלו לתקן את מה שהמבקר המליץ לתקן.

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל